

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Landstinget. Nr. 50.

Fjerde Session.

36te Møde.

Fredagen d. 17. December.

(Forts.)

Indenrigsministeren (forts.): Man skal i det Hele taget ikke gaae ud fra, at Menneffene ere anderledes, end de virkelig ere, hverken bedre eller slettere. Forskjellen imellem Landene kan ikke have en afgjørende Indflydelse. Vil man virkelig tænke sig det engang at lægge Communalmagten, især Raadigheden over Afgifterne til Kommunen, i den bestidelsesløse Stands Hænder, saa vil Følgen ikke blive meget forskjellig i noget Land. Jeg vil gjerne indrømme, det er vist sandt og rigtigt, at det er i Almindelighed stikkelfig Menneffer, som leve her i Landet, og stikkelfig Menneffer alle disse 160 eller 170,000 Bølgere, som nu ville tage Raadigheden fra de 67,000, som før raadede; men det er vist, det er i det Hele de mindst Dylfste, de, der i det Hele ere meest tilgængelige for Paaavirkning; og, naar en anden Landstingsmand bemærkede, at det gjælder om at faae valgt de Dygtigste, finder jeg dog, at jeg med Føie kan spørge den samme ærede Landstingsmand, om han da virkelig troer, at den usformiende Klasse i Samfundet er istand til at vælge bedre og dygtigere end den formuende Klasse. Derfor er det jo klart, og det gaae jo ogsaa de Fleste ud fra, at, vil man gaae saavidt i Valgretten, skulde der være en Begrænsning, en Garantte for den retfærdige Afgjørelse af Communalansliggerne, og derfor have ogsaa disse Landstingsmænd opstillet en Valgbarheds-scensus. Garantien skulde altsaa ligge deri, at man tildeels skulde vælge Mænd, der havde 2 Tdr. Hartkorn, noget Mere altsaa end tidligere, hvorved jeg isvrigt skal bemærke, at ogsaa efter dette Forslag vilde rimeligviis over 18,000, nemlig de, der ere mellem 1 og 2 Tdr. Hart-

korn, miste den Valgbarhed, de havde, og at altsaa ogsaa dette Forslag gaaer ud paa en Forandring, paa at borttage en Rettighed fra dem, der nu have den. Jeg maa nu antage, at de agtede Landstingsmænd troe, at det var en virkelig Sikkerhed, at der skulde vælges den større Halvdeel blandt Folk, der have 1 Tdr. Hartkorn, eller saa omtrent. Efter min fulde Overbeviisning er imidlertid en sliq Valgbarheds-scensus, selv om man ogsaa vil sætte den højere, f. Ex. til 4 Tdr. Hartkorn — højere kunde man paa ingen Maade gaae efter Antallet af Hartkornbesidderne i Sognene, og maaskee knap det — som jeg tidligere har yttret, illusorisk. Dersom der kommer en uretfærdig Bevægelse, vil altid denne Bevægelse finde Enkelte, som ville sætte sig i Spidsen, naar man blot havde et saadant Udvalg, som en sliq Valgbarheds-scensus altid vil tilstede. Vi behøve ikke at see saa langt bort for at finde Exempler paa sliq Bevægelser. Vi have for Die et Naborige, med en Folketamme af samme Rod som vor, nemlig Norge, hvor det jo er vitterligt, at der har været en Bevægelse mellem Arbejdsclassen, mellem Huusmandsclassen, af den betænkeligste Art. Tænk Dem nu denne hele Klasse som Herrer, som dem, der, fordi de ere det større Tal, vilde have havt Communalmagten i hænde, og hvad Resultatet da vilde være blevet i Norge. Der er ogsaa her i Landet Exempel paa et noget lignende Forhold, paa en stærk Spænding, nemlig paa Bornholm, hvor en enkelt bestemt modsat Interesse mellem Huusmands- og Gaardmandsclassen har foranlediget, at Huusmændene saagodtsom alle slutte sig sammen, og betragte sig som forurettede af Gaardmandsclassen, idet det er steet, at Udmarksjorderne ere tillagte Gaardmandsclassen, medens Huusmandsclassen er bleven udelukket, hvilket de Sidste betragte som en Forurettelse; denne